

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bd Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după-amiazi

Note zilnice

La cheremul aventurilor

În cursul veacurilor, au trecut peste capul poporului român atâtea aventuri, încât una în plus sau în minus nu poate aici strica nici dreg. Cine ar sta — cercetând istoria — să le numere, s'ar speria de mulțimea lor. Dela năvălirile barbare — cari aventuri au fost — până la Despot-Vodă, aventurierul ajuns domn al Moldovei, și dela el la afacerea Skoda, care tot aventură este — și încă de ce proporții, câte aventuri mărunt n'a înregistrat neamul românesc, al cărui strămoși sfidează veșnicia în liniile de bronz ale columnei lui Traian!...

Înregistrăm și noi una. Mică, în proporție cu mărimea ținutului în care trăim și 'n raport invers proporțional cu mărimea oamenilor care ne conduc.

Nu este mare și, desigur, nu va fi înregistrată altundeva în afară de coloanele „Ecoul”-ui. Totuși.

Nu de mult orașul nostru a fost vizitat de faimosul fost director al teatrului maghiar din Cluj, Ianovicsi Eugen. Vizita n'a fost întâmplătoare sau cu scopul de a pune mâna pe teatrul maghiar din Arad. Nu. Ianovicsi Eugen a venit la Arad în calitate de mare maestru al lojei francmasonice ungurești din Cluj, și pentru a lua parte la ședința și masa de încheerea stagiunii de lucru a lojei francmasonice din Arad, care s'au ținut nu de mult.

Până aci nimic interesant, — veți zice. Dar, gazeta oficioasă a francmasonilor din Arad, — numim pe „Erdélyi Hirlap” — suferind, cu această ocazie, de o mâncărime de limbă acută și deplasată, a întrebat pe Ianovicsi, cu ce se ocupă de când s'a retras dela conducerea teatrului maghiar. Și Ianovicsi ca orice fanfaron care a reușit să pună mâna pe ceva important, dar fără să fie de nasul lui, a răspuns că, — țineți-vă bine să nu cădeți jos! — este incredințat din partea ministerului instrucțiunii publice, cultelor și artelor să facă filme și fotografii culturale și de propagandă ale ținuturilor ardelenice.

Nu legăm nici un comentariu de această afirmațiune a fostului director al teatrului maghiar din Cluj.

Adăugăm însă — și apoi vor urma comentariile — că acest Ianovicsi, după ce a fost debarcat dela conducerea teatrului maghiar din Cluj, a plecat la Budapesta. Acolo, a trăit luni și luni de zile, mâncând banii câștigați în România și dând sfoară prin gazetele din Ardeal, că va fi numit regisor al teatrului național din Budapesta. Lucrul acesta a ajuns și la urechile cercurilor oficiale dela Budapesta cărora nici prin gând nu le-a trecut să facă ceiace Ianovicsi prezenta ca îndeplinit în Ardeal, având aierul că spune: vedeți ce-ați pierdut în mine? Dar — și aci vine partea senzațională a

intregei afaceri — cercurile oficiale maghiare, nu s'au mulțumit să dea din umeri nepăsătoare față de pretențiunile obraznice ale jidanului convertit Ianovicsi, ci l-au luat frumușel de guler și l-au svârlit peste graniță, drept cadou nedorit, României!

Și odată în România, lăpădătura Ungariei, prin misterioase legături și mijloace, este bombardat ca agent cultural și propagandist oficial al ministerului instrucțiunii, cu misiunea expresă de a fotografia și filma frumusețile pământului ardelen!

O rușine cum numai la noi se poate pomeni! O lipsă de demnitate națională cum nici la urmașii slujilor nu se găsește!

Cine a fost inconștientul care i-a dat acest mandat? Cine? Nu s'a gândit acel imbecil cultural cu țărâțe în loc de creier, că mâine poimâne peisagiile și frumusețile Ardealului, imortalizate pe pelicula răbdătoare a filmului vor lua drumul Budapestei spre a repara onoarea lui Ianovicsi? Că de-acoio — prin oficiul binevoitor al Ligii revizioniste — vor lua drumul altor țări sub inscripțiunea: frumusețile răpite Ungariei de valahi? Și că cei ce le vor vedea, influențați de deșănțata propagandă ungurească își vor da cu părerea: Păcat! Aceste ținuturi trebuie să aparțină Ungariei!

Imbecilul cultural și instrucționist s'a gândit, de sigur, la ceva mai apropiat, mai palpabil, mai sunător!

...Și peste noi va trece și aceea aventură. Ne va face ne-caz și sânge rău, dar va trece și noi vom rămânea, căci „zidiți sunt ca din tare stâncă românii!”

Nu mai abuzând mereu de norocul nostru înăscut, să nu ne trezim odată părăsiți de el!

Radu Baltag

Banditul Oprea a fost împușcat

În momentul când să punem ziarul sub presă aflăm că banditul Oprea a fost împușcat astăzi după-amiazi, de către un caporal de jandarmi.

După ce a împușcat azi dimineață pe directorul cărții fundure din Radna și încă pe un alt funcționar, — cum anunțăm în pag. IV., — banditul fiind pus în urmărire și fiind descoperit de jandarmi, a încercat să dea luptă cu următorii săi.

Banditul Oprea a încetat din viață pe loc.

Cum și de unde?

»Omul de pe stradă» este cel mai bun termometru al stărilor. El nu greșește niciodată, pentru că în el se concentrează părerile tuturor celor de seama lui, și trebuie să o recunoaștem fără înconjur, că ei sunt cei mulți. Și este un lucru știut că părerea celor mulți — chiar greșită fiind — în baza principiilor democratice, apărute cu cenzură și stare de asediu, primează. De aceea, »Omul de pe stradă» este întotdeauna cel mai bun informator al ziaristului, care ține, nu să creeze opinie publică și curente de idei, ci să îndrepte o stare proastă, o nedreptate sau să stavilească un abuz.

Eri, în cursul unei plimbări pe cheul Mureșului, am întâlnit pe »Omul de pe stradă» răcorindu-și picioarele în apă. Fără un cuvânt m'am așezat lângă el. M'a privit un moment și apoi a început să-și spună păsul:

„Sunt silit să fac așa. Eu n'am bani să-mi plătesc plăcerea de a mă bălăci gol în apă. Mă mulțumesc și cu atât, că vremurile sunt grele. Chiar foarte grele pentru unii, dar cu toate acestea ușoare și bune pentru alții.

Uite cunosc pe patronul unei întreprinderi d'aci din Aradul nostru, care lucrează de dimineață până'n seară, alături de cei 20 angajați ai săi. Învârte zeci de mii de lei în fiecare săptămână, dar cu toate acestea nu-i ajunge pentru încă o pereche de ghete

și pentru încă un costum de haine. Câștigul ce i-l aduce întreprinderea este înghițit de impozitele către stat și comună, destinate, de cele mai multe ori să umfle buzunarele nu mai știu cui.

Alături de acest patron, cunosc, — și de sigur îi cunoști și dta, așa că nu ți-i mai spun pe nume funcționari de stat, căsătoriți și cu 2-3 copii, cari în fiecare lună și cumpără câte-un costum de haine, atât pentru ei cât și pentru membrii familiei lor. Dar hai să trec peste aceste. Sunt însă printre funcționarii statului, de aceia cari din'un salariu de 4000 lei lunar și-au cumpărat automobile, și-au făcut case, — ce case? palate — cu câte 2-3 etaje, apartamente cu instalație de baie, iar întreaga casă cu încălzire centrală.

Cum e posibil acest lucru? Nu te întrebi? Nu căuta răspunsu că poate-l vei căuta degeaba! Eu îl am numai să mă ascuțesc: Să iau un exemplu. X. e funcționar la Administrația Financiară. Și ntr'o bură zi norocul face să fie incredințat să controleze impunerea unei firme sau a unui mare fabricant, bănuind că n'a declarat adevărul. Și X. se prezintă la el, știind că dacă va descoperi ceva, va aplica o amendă din care se alege și el — când o va plăti contravenientul — cu vre-o primă de vre-o 30 la sută. Dar X. e un om practic. Nu mai cercetează nimic, dar se

adresează — știe el unde — spunând: »Dacă eu cercetez și află, aplic o amendă de te ustură pielea. Din amenda aplicată mi se cuvine și mie 30 la sută. Dacă-mi dai 35 la sută din amenda ce urmează să ți-o aplic, nu mai fac nici o cercetare, fac raport că n'am aflat nimic și totul rămâne cum a fost!»

Firma sau fabricantul, pus în fața acestei situații se mulțumește să scape cu atâta. Scoate banii și plătește. Funcționarul pleacă cu buzunarele doldora de bani, iar Statul — săracul Stat parcă e turc! — rămâne păgubit, ba mai plătește și funcționari care să-l fure!»

»Asta a fost păsul de eri al »Omului de pe stradă». Și are dreptate. Toate cele spuse de el se pot verifica. De aceia credem că — tot este actuală chestiunea controlarea provenienței averilor câtorva funcționari din Arad, ar fi foarte binevenită. Dar pe bază de mandat oficial, însă comisia să fie compusă din oameni cari niciodată n'au avut nici în clin nici în mână, cu administrarea banului public, asistați de un procuror. S'ar ajunge — vi-o spunem noi cari știm ce vorbim — la rezultate surprinzătoare.

Și am scăpa odată și pentru totdeauna de parvenitii cari siguri pe punga lor sfidează și amenință în dreapta și'n stânga!...

D. Iuliu Maniu la Arad

— În viața politică se discută... — Guvernul remaniat va proceda la modificarea Constituției. — O nouă organizare administrativă a țării —

— Situația național țărăniștilor —

București, 14. — (Dela corespondentul nostru). — În urma plecării dlui G. Tătărescu în streinătate, au început să circule insistente, știrea remanierii guvernului, care ar urma să aibe lor după înapoierea premierului. Aceasta n'ar fi prima remaniere, ci a doua. În prima au fost introduși în guvern dnii N. P. Sasu, N. Teodorescu și dr. Costinescu.

De data aceasta însă, se pare că remanierea nu va cuprinde numai elemente din partidul liberal, ci este vorba că remanierea să se facă prin colaborarea unor elemente din alte partide politice.

D. Goga intră în guvern? Asupra „elementelor din alte partide” ni se spune că una dintre aceste ar fi d. Octavian Goga, președintele partidului național-agrar. A-

supra „celorlalte” încă nu a transpirat nimic.

Această colaborare d. Tătărescu nu intenționează să o facă ca un act de ostilitate împotriva d-lui Dinu Brătianu. Rămâne de văzut însă dacă d. Dinu Brătianu, ca adversar al colaborării cu elemente străine de partid, nu va reacționa.

În cercurile politice, în care circula aceste știri, se spune că remanierea guvernului ar urma să aibă loc în cursul lunii August.

Modificarea Constituției și alte modificări

Deasemenea, tot în aceste cercuri politice se mai spune că guvernul remaniat în această formă, ar urma să procedeze la modificarea Constituției și la o nouă organizare administrativă a țării.

Se vorbește de reducerea simțitoare a numărului deputaților și înlocuirea Senatului actual cu un Senat corporativ.

Prin noua organizare administrativă, urmează să fie redus și numărul județelor. Deasemenea se spune că noii prefecți de județe vor fi inamovabili, fiind numiți din afară de lumea politică.

Și-o desmințire

Cercurile, apropiate d-lui Tătărescu desmint știrile vre-unei rupturi în partid și chiar a colaborării cu alt grup. Viitorul apropiat va arăta de partea cui este dreptatea.

Național țărăniștii contra... Partidul național-țărănesc se afirmă, că ar fi hotărât să nu se mai lase terorizat de acei cari flutură perspective fascizante și modifi-

(Continuare în pag. III-a.)

De toate și amestecate...

Noi amănunte în cazul Ciumetti

— Probe, bănueli sunt, dar lipsesc făptuitorii —

Joi după amiază la ora 4 a continuat la Camera de punere sub acuzare instrucția suplimentară a cazului Sterie Ciumetti, sub directa supraveghere a d-lui consilier Zenovie, delegat special pentru această instrucție.

Au fost audiați comisarul șef Mateescu, d-na Maria Ciumetti, comisarul Aurică Popescu și d. N. Georgescu.

Martora Aurora Hagiu nu s'a prezentat nici de astă dată.

D. Consilier Zenovie vrea să dovedească cine a avut interes să distrugă scrisoarea apocriafă care s'a găsit asupra cadavrului lui Sterie Ciumetti în dimineața de 30 Decembrie și cine a furat 1500 lei cari s'au găsit asupra victimei.

Declarația d-lui Nicu Georgescu că Ciumetti a avut pe lângă cei 184 lei mărunți și trei hârtii de cinci sute lei e precisă deoarece, însuș comisarul Negrescu a spus, că în noaptea de 29 Dec. când l-a arestat pe Ciumetti, în clipa când se îmbrăca în curtea locuinței sale, nefericitul tânăr a vrut să lase soției sale suma de bani ce o posedă, avea o presimțire. La insistențele lui Negrescu că îi poate păstra, că nu-i va lua nimeni, a renunțat de a-i mai încredința soției sale.

E precis deci că Ciumetti a avut asupra sa cei 1500 lei și deasemeni și scrisoarea în chestiune.

D-lui Georgescu i s'a părut foarte suspect cazul când a examinat cadavrul care era impușcat și aruncat cu capul în jos în gheața lacului Fundeni, și sensul cuprinsului...

„mă sinucid' din cauza mizeriilor vieții"... etc.

Desigur interesatii văzând incurcătura în care intra prin menținerea la dosar a acestei scrisori a dispus distrugerea ei.

Eri după amiază, târziu, plutonierul Mitu Vancea, după o minuțioasă interogare a recunoscut că într'adevăr d. Georgescu i-a predat o scrisoare pe care a înaintat o cu celelalte lucruri circumscripției 17 de poliție.

Curios lucru e că comisarul șef Ponova continuă a nega orice amestec în asasinarea lui Sterie Ciumetti.

Descoperirea asasinilor cu toate strădaniile d. consilier Zenovie nu se poate face. Bănueli, presumpții și probe sunt destule.

Până într'un sfârșit se crede că totul va fi clarificat.

Sinuciderea unui comerciant din Timișeni (Timiș)

Ieri și-a pus capăt zilelor din cauza impozitului restant comerciantul din Timișeni (Timiș) Moleag Daniel în clipa când s'a prezentat percepătorul ca să-i sechestreze marfa.

Sinucigașul a fost transportat la Spital, unde a murit.

POȘTA REDACȚIEI

Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrise numai la redacția din Arad.

Vieța sportivă

Finala Diviziei Naționale: matchul Venus-Ripensia

Duminică, 15 Iulie, se va juca la Timișoara, finala campionatului Diviziei Naționale între Venus și Ripensia cele două echipe finaliste capi de serie. Va fi o luptă pe viață și pe moarte pentru desemnarea campionului național. Lupta va fi acerbă. Este, doar, în joc pe trofeul hegemoniei sportive. București sau Timișoara, sunt cuvintele cari flutură pe buzele tuturor.

În urma bunelor rezultate și a bunei forme a Ripensiei, scoutăm o victorie, nu la scor mare, a timișorenilor.

O avea Venus ambiție, elan și știință, dar Ripensia privită prin prizma realizărilor de pe până acum, este superioară Venusului.

Informațiuni

— Matchurile de baraj pe cari le vor susține Chinezul și CAT sunt: prima va juca cu Iahn la Cernăuți în 29 Iulie, a doua cu România în 22 Iulie. Retourile se vor disputa în 5 August și 29 Iulie la Timișoara.

— Duminică se joacă în Arad, matchul amical CAT-Gloria CFR. Timișorenii vor învinge ușor.

Concursurile de casă ce au avut loc pe terenurile Alpei, în categoria I au ajuns la finale, cari se vor termina Duminică după amiază. Categoria II-a fără simplu doamne și juniorii au terminat jocurile. (fo)

A dispărut o bicicletă

D. Iosif Hoffer din Arad, str. Lipovei nr. 66 a reclamat poliției că eri la orele 11.30 ia dispărut din fața Palatului Cultural, bicicleta cu nr. 495, în valoare de lei 2500.

Incercare de furt

„Paza de noapte" societate anonimă din București, a reclamat chesturei că paznicul acestei societăți a aflat în noaptea de 11 spre 12 Iulie, pe niște indivizi, cari încercau să forțeze ușile firmei „Humpel F" din str. Alexandri nr. 5. Somându-i să stea aceștia au fugit.

Săptămâna... rimată

Prin ziare scrie — cică — e căldura-așa de mare încât peștii de prin riuri se revarsă pe trotuare. În această zăpuseală, dintre munte, dintre mare, Muntele (de pietate) l'alegeam, da-Aradul — n'are. Așa că stopăm nu, cu criza care nu mai vrea să plece, îmbăindu-ne 'n... scandaluri ca și Dinu 'n apă rece.

Auzita-ți nouitatea din a nemților anale? Cum pe dos întors-a țara Hitler? Cam câte parale promisesse Șeinescu pe Seletzky să-l desfundă? Câte porcării și șperțuri chestia Skoda ascunde? Ce gunoaie, ce infecții, la iveală se dădurd, Ca putoarea de cadavre descompuse de căldură!

Să vedeți acum Aradul cât e el de... Sanitar, Așa 'ncât nu știu că Dörner e brutar sau e sfiorar. De „Grupajul român" însă, știm că e o învârteală porcoasă din cale-afară și încă... cu filială. Mai știm că „burtus dottore" se îngrașă și asuddă că împinge la mașină și umblă după... carne crudă.

Prefectura, primăria, excelează prin... tăcere. „Malul" cântă, Vörös spune că n'are pic de avere. Incolo... merg toate strund, Vulpe-i suprat pe vin. Cu bine pe-o săptămână! Mă închin.

Dinu Călin

Ce-i cu deratizarea Timișorii?

— O putem socoti înmormântată! —

Ultimele svârcoliri ale mahrilor cari au pus-o la cale, — fie și prin apelul cari spun că-l fac la Comitetul central de revizuire, — nu mai vor avea nici un efect.

Panamaua încercată de firma Krayer a eșuat definitiv.

Chiar dacă am admite, printr'o supoziție riscată, că instanța centrală nu va fi de aceeași părere cu hotărîrea de respingere adusă de Comitetul local de revizuire Timișoara, nu trebuie să uităm că atât proprietarii de imobile cât și toate întreprinderile cărora s'a căutat să li se impună deratizarea, au refuzat net și categoric să plătească maimuțarea reală intitulată de negustorii dornici de câștiguri ilicite: „deratizare".

Când am făcut rechizitorul potlogăriei, — regisată și prost după toate celelalte, am precizat că, în nici un caz „deratizatorii" nu vor reuși să impună cetățenilor să le plătească preparatul lor și de calitate inferioară și scump. Bazați însă, pe aconturile de șperțuri pe cari le-au dat, circa: 400.000 lei, după a lor susținere, zâmbeau ironic, încrezători în reușită.

După câteva zile numai, — cei interesați aflând că nu este legal să fie obligați a plăti o operațiune care nu-i scapă de șobolani și costă și enorm, fiind seamă de calitate și ineficacitatea preparatului, — autorii mähărelii au avut numeroase triste prilejuri să se convingă de hotărîta rezistență cetățenească cu care li se răspunde la îndrăzneția lor ticluire.

De altfel și d. inspector general administrativ Gănescu, venit în anchetă la Timișoara, a constatat chiar din prima zi cât de justificată și documentată a fost campania noastră, iar raportul d-sale sigilează ineptiile negustorilor de tarabă.

Excursioniști sosiți în Arad

Azi noapte la orele 12 au sosit în localitate, venind cu trenul de către Timișoara, un grup de 28 excursioniști, din Râmnicul Sărat, cari vor sta în orașul nostru timp de 2 zile.

Cetiți „ECOUL"

Serbarea lucrătorilor tipografici

15 Iulie

ce va avea loc la Aradul-Nou în grădina restaurantului „KORNETT" va fi cel mai de seamă eveniment al sezonului. Multe și variate surprize. Bătăie de flori, confete și serpentine.

Cu concursul celui rului Gutenberg.

„Libertatea"

Încă un număr excepțional de bogat din revista bine cunoscută „Libertatea", apărută în număr dublu — din cauza vacanței. Apariția în număr mărit nu poate surprinde pe nimeni, — știind că, în cele două luni de vară, — revista apare o singură dată pe lună — însă cu un material care încăpea în două numere. Cetiții „Libertății" și mai ales colecționarii de reviste frumoase — au, astfel, ocazia să cetească un număr, pe coperta căruia sunt aliniată nouă nume cu o reputație de invidiat în publicistica românească. Sunt colaboratorii distinși ai „Libertății", cari de atâtea ori ne-au oferit pagini de neprețuită delectare intelectuală. Și printre colaboratorii acestui bogat număr — trebuie să semnalăm reapariția numelui d-lui C. D. Anghel, unul dintre cei mai mari publiciști români și

colaborator mult iubit al „Libertății". Frate al poetului Dimitrie Anghel, d. C. D. Anghel a cunoscut, în trecut, o lume care s'a stins, în lașii vechi ai Moldovei, și în alte colțuri ale României și Europei. A făcut parte, pe vremuri, din vechea mișcare socialistă, mediu care, deasemenea, i-a apropiat figuri mari și interesante ale vieții românești de ieri. Azi, după trecerea atâtor ani, ziaristul talentat de altă dată — își întoarce privirile în spre lumea pitorească ce a intrat în împărăția morții. Dintr'un colț al acestei răceli și tăceri eterne, d. C. D. Anghel desgroapă amintiri emoționante, vechi, al căror farmec spiritual l-am savurat adeseori. În colecția „Libertății" d. C. D. Anghel și-a publicat o parte din aceste reconstituiri impresionante, dintre cari trebuie să subliniem cele două admirabile portrete

Reviste

„George Panu, semănătorul de idei" și „George Diamandy".

De data aceasta, d. C. D. Anghel, azi membru al consiliului legislativ, își publică partea a VI, din „Amintiri din vremuri apuse". Pe patru pagini, autorul își spovedește aducerile aminte din timpul când marele Ionel Brătianu, prin 1907, l-a numit, fără să-l consulte în prealabil, prefect de Olt, fiul electoral al lui Take Protopopescu, mort azi. Era pe vremea răscoalelor țărănești și puternicul zilei ținea să aibă prefecti energici în toate județele. D. C. D. Anghel ne arată apoi tot ce a putut face în calitatea de prefect, transferat apoi la Ploiești în aceeași calitate.

În ultimul timp, am aflat că d. C. D. Anghel este grav bolnav. Nu știm dacă paginile acestea sunt scrise recent. Suntem înclinați a crede că manuscrisul este scris mai de mult. Ne expirăm sincera dorință ca autorul să se însănătoșească în curând, pentru a-și publica într'un volum nou

multele întâmplări la cari a participat, pentru că d-sa este un povestitor și un evocator de mare calibru.

D. D. Drăghicescu, cunoscutul autor al mai multor opere filosofice și sociologice, publică un articol: „Liberalismul și economia dirijată". E o replică la două articole precedente ale d-lui profesor George Strat, despre Roosevelt și economia americană. Autorul semnează pentru intervenționismul economic, negând eficacitatea și oportunitatea liberalismului școalei clasice — în zilele noastre. D. D. Drăghicescu se teme, însă, că intervenționismul președintelui Roosevelt s'a manifestat prea târziu în economia americană și, deci, ar putea să nu reușească.

Un documentat articol privind noțiunea de proprietate, iscălește d. Ștefan Laday, președinte la consiliul legislativ, sub titlul „Crepusulul zeilor".

Despre „Naționalitatea persoanelor morale în dreptul francez", scrie trei pagini d.

Semproniu Lupas, jurist clujean.

„Libertatea" a inaugurat, recent, o cronică militară, a cărei titular pare să fie d. col. Em. Lupașcu, care în acest număr publică articol de proporții mari „Cerințele unui viitor război". Autorul dovedește vaste cunoștințe militare. Articolul amintit îl recomandăm tuturor spre citire.

D. C. Gane — continuă scrie pagini interesante de istorie cu titlul „Acum o sută de ani". Cronologicește, a ajuns la data anului 1834 — 1 Iunie — 1 Iulie. Întâmplări istorice evocate cu farmec de autor, s'au petrecut la Iași.

Despre situația politică Germania scrie d. Ștefan Antim. Numărul este complectat cu numeroase cronici, scurt și guros scrie, din ale căror rânduri țâșnesc întotdeauna idei frumoase și curajos exprimate. „Libertatea" este o revistă de conduită superioară, astăzi cum nu avem multe în țară. I. P.

MARE TRANSFORMARE

GRĂDINĂ de VARĂ
RESTAURANT
BAR la**MADAR Cabaret**
(PĂSĂROI)

Inceputul seara la 10 jum. Deschis până'n zori. Prețuri ieftine. Muzica de jazz și țigănească. — Bucătărie caldă până dimineață

Informațiuni

ABONAMENTE :

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Autoritățile sovietice au decis să procedeze la restaurarea bisericilor și monumentelor din Moscova, avariate în timpul revoluției.

Lucrările au și început. Biserica Nativității și cea construită de Narychkina, mama lui Petru cel Mare, sunt pe cale de restaurare.

Detașările și suplirile în învățământul secundar de toate categoriile, se vor face în cursul lunii August.

Cererile, se vor înainta inspectoratelor locale de învățământ, până la 31 Iulie.

Cele ale candidaților pentru supliniri, trebuie să fie însoțite de diploma de licență și certificat de absolvirea seminarului pedagogic.

La ministerul instrucțiunii au sosit aproape toate rezultatele examenului de bacalaureat.

Din calculele făcute până acum, reiese că procentul celor reușiți la acest examen, este sub 40 la sută.

Consiliul superior bancar a fost convocat pentru Luni 16 Iulie a. c. când se vor discuta mai multe chestiuni în legătură cu problemele bancare și de credit.

Direcțiunea generală a regiilor autonome c. f. r. a dispus ca biletele de dus și întors, emise pentru halte nedeschise, să fie vizate pentru înapoiere de conductorii de tren.

Secerișul grâului, a fost în parte stânjenit de ploile din ultimele zile.

Muncile sunt aproape terminate și s'a început treieratul. Recolta grâului, care se credea că nu va depăși cifra de 160.000 vagoane, va fi mult mai mare.

Grăul e în genere de o calitate excepțional de bună cu o greutate hectolitică între 77-81.

Cancelarul Hitler a numit Vineri pe membrii noului „tribunal al poporului” care va începe mâine judecarea celor 800 de membri ai trupelor de asalt, învinuți de a fi luat parte la rebeliunea din 30 Iunie.

Din bugetul extraordinar al statului pe exercițiul în curs s'a repartizat suma de 308 milioane ministerului apărării naționale pentru angajări, lichidări și plăți. Aceste operațiuni se vor face până la 31 August etc.

Marele Voevod Mihai a sosit ieri la Veneția, de unde, însoțit de Mama sa, de principesa Irina a Greciei și de personalitățile din suita Sa, a plecat mai departe la Cortina Ampezzo.

Implinindu-se 6 luni dela încetarea din viață a Prof. dr. I. Cantacuzino, azi 14 Iulie, la orele 10 jum. s'a oficiat în biserica Sf. Elefterie un parastas pentru odihna sufletului său și apoi o rugăciune la mormântul din cripta dela Institutul de Seruri și Vaccinuri.

In urma comunicatului oficial al ministerului de agricultură, că recolta de cereale este foarte slabă, s'a înregistrat la bursa din Chicago o urcare vertiginosă a prețurilor. Aceasta, a adus după sine o urcare a prețurilor și la bursele din Europa.

Căldura excepțională, care bântue în Franța a avut urmări neașteptate. Temperatura ridicată a determinat o desoxigenare a apei râurilor, precum și descompunerea materiilor organice luate de curent.

Din această cauză numeroși pești mor, fiind apoi aruncați de apă pe maluri.

Acești pești, fiind improprie pentru consumație, laboratorul municipal al Parisului a dispus ca ei să fie aruncați din nou în apă. Numeroși agenți de poliție supraveghează malurile Senei, aducând la îndeplinire măsura impusă de laboratorul municipal.

*Cei 720 membri ai muzicilor militare române au sosit ieri la Brno.**In gardă au fost primiți de d. Tomes, primarul orașului, de reprezentanții autorităților, de un mare număr de ofițeri și de public. Oaspeților români li s'a făcut o primire foarte călduroasă. Muzica militară a regimentului 43 infanterie a înțonat imnurile naționale ale celor două state.**Muzicanții români au defilat apoi în fața reprezentanților autorităților, fiind aclamați de către public.**Seara muzicile militare române au dat un concert la stadionul organizațiilor de sokoli cehoslovaci.*

Congresul avocaților din România va avea loc la Orade în primele zile ale lunii Septembrie.

Congresiștii vor beneficia de o reducere de 50% pe CFR.

Ministerul de finanțe a trimis ieri o circulară Administrațiilor Financiare din țară, prin care dispune convocarea urgentă a comisiunilor fiscale de apel. Aceste comisiuni își vor începe lucrările la 20 Iulie.

Comisiunea pentru unificarea codului penal a ținut ieri după amiază la Senat ședință sub prezidenția d-lui Tony Iliescu.

S'a revăzut capitolele referitoare la avort, legitima apărare, recidivă și s'au dat formele definitive la aceste capitole.

Ministerul comunicațiilor a întocmit regulamentul pentru trecerea regiei PTT la ministerul comunicațiilor. Solemnitatea aceasta va avea loc Sâmbătă 14 Iulie la ora 11 dim., când va fi instalat și comitetul de direcție (în locul consiliului de ad-ție), compus din trei persoane.

Cei nouă civili implicați în complotul Precup, întinzând recurs înaintea Curții de Casație termenul de judecare s'a fixat pentru data de 20 August 1934.

Un mare număr de personalități britanice din toate clasele sociale și din toate partidele, au semnat un document adresat lui Hitler, în care cerșelului guvernului german să pună în libertate pe fruntașii pacifiști deținuți în lagărele de concentrare.

D. Todicescu, general comandant al corpului de vânători de munte, însărcinat de ministerul armatei cu ancheta preliminară asupra cazului gen. Dumitrescu, și-a depus raportul în ministerul armatei, unde urmează să se decidă dacă este cazul trimiterii d-lui gen. Dumitrescu în fața consiliului de război.

Știri din Berlin anunță că anunță că fostul Konprinz Friedrich intenționează să părăsească Germania, pentru a se stabili în Norvegia. Această hotărâre se crede că ar fi în legătură cu ultimele evenimente din Germania.

Ziarul „Reichspost” oficiosul guvernului austriac constată că remanierea guvernului Dollfuss a adus o destindere generală în politica țării.

In mai multe localități din Manducuria s'au ivit cazuri de ciumă. Numărul morților în urma acestei epidemii este de 17. Autoritățile au luat toate măsurile pentru combaterea ciumei și pentru a opri răspândirea ei.

La șoala sup. de arte și meserii din Arad se află de vânzare o sufragerie stil baroc cu incrustații. Sufrageria se compune dintr'un bufet mare, unul mic și o masă pentru 12 persoane. Preț 30.000 lei.

O bibliotecă sculptată, un birou și un fotel, lei 30.000. Informațiuni detaliate la școala, între 10—12 și 5—7.

D. Iuliu Maniu la Arad

(Urmare din pag. 1-a).

ficări de constituții pe căi neconstituționale,

Cine va voi să încerce formula din Mai, cu altul de cât d. Mareșal Averescu, nu va avea decât să o facă. Treaba celor cari, după ce au guvernat în numele întregului partid național-țărănesc, ar încerca guvernarea cu o frântură de partid și cu o vajnică opoziție a restului partidului care ar fi cel real și adevărat.

La național-țărăniști situația e gravă

Situația național-țărăniștilor din Ardeal e gravă. Conducerea centrală nu poate să fie cătuș de puțin mulțumită de cele ce se petrec în Ardeal. Și trebuie să recunoaștem că d. Ion Mihalache n'a cruțat nici un sacrificiu ca să realizeze cea împăcare dintre vaidiști și maniști, atât de necesară unității și armoniei partidului.

D. Mihalache, însă, n'a reușit să facă nimic. Din contră: anumite măsuri disciplinare luate mai cu seamă în contra maniștilor, au avut darul să sporească, și mai mult, nemulțumirile și să îndârjească taberile împotriva conducerii centrale, deși ele între ele sunt prăpăstios separate.

Lucrurile s'au agravat însă cu așa zisele gărzi din jurul d-lui Maniu, inițiate de câțiva partizani de-ai d-sale, excluși din partid. D. Mihalache voește să ceară d-lui Maniu să dispună desființarea lor. Se pare, însă, că d. Iuliu Maniu nu va putea cere prietenilor d-sale, ce înțeleg să-l urmeze cu un devotament neclintit, acest sacrificiu, pe care de altfel îl socotește complet superfluu. A cerut sau nu, d. Mihalache, nu știm. Sigur e că șeful partidului este nemulțumit de activitatea acestor gărzi, ceea ce l-a făcut să se exprime: „sunt lucruri neserioase și de altfel, în scurt timp o să le punem capăt”.

D. Maniu n'a demisionat

Cercurile maniste, foarte îndârjite împotriva conducerii centrale, afirmă mereu că în curând d. Iuliu Maniu, supărat și d-sa de atitudinea centrului, va căuta un prilej pentru a tranșa într'un fel sau altul situația din Ardeal.

Aceleași cercuri afirmă că de o reconciliere între vaidiști și maniști nu poate fi vorba.

Cu conducerea centrală, o împăcare nu este exclusă. Ea, însă, presupune un lucru esențial: ca tot programul d-lui Iuliu Maniu în ce privește respectul Constituției și intrarea în legalitate să fie însușit de întreg partidul fără nici-o opoziție. Altfel, declarațiunea, este foarte probabil ca d. Maniu să treacă la un act important care ar putea merge până la retragerea din viața politică a țării.

D. Iuliu Maniu, n'a demisionat și în nici un caz nu va demisiona din partidul național-țărănesc.

Ceeace nu înseamnă, însă,

că situația devine mai puțin gravă.

La o limpezire vom asista, poate, după ce d. Vaida-Voevod va fi revenit în Capitală, adică la 22 Iulie, când se va întruni, din nou, biroul partidului.

D. Maniu la Arad

Arad, 14. — Eri — Vineri — seara s'a răspândit în oraș știrea că azi după masă sau mâine dimineață, d. Maniu sosește la Arad. Scopul acestei vizite neașteptate, care urmează după congresul județean, este necunoscut și escită curiozitatea tuturor cercurilor locale, cari, așteaptă cu nerăbdare desfășurarea vizitei.

După unele versiuni d. Iuliu Maniu va vizita pe d. dr. Iustin Marșeu. Discuțiunile s'ar duce în vederea unor evenimente politice ce s'ar produce printr'o eventuală demisie a d-lui Maniu din cadrele partidului național-țărănesc. Faptele ne vor arăta adevărul.

Părerea noastră este, că vizita d-lui Iuliu Maniu la Arad, are un caracter strict particular.

Cinematograful

CENTRAL

Programul de azi!

Noaptea voluptății!

Inkijinoff,

Harry Baur,

Gina Manes

Reprezentările

la orele 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Repriză!

Anny Ondra
Hotel Atlantic

Reprezentările

la orele 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Programul de azi!

Tavan deschis! Sală răcoroasă

P a t i m a

Cel mai bun film cu

Jean Harlow, și Clark Gable

Lei 10—15—20.

La orele 7.15, și 9.15.

Vădov, cu casă proprie, frumos și bine aranjat cu diverse mașini, proprietar al unei întreprinderi bine introdusă în Arad și care asigură un câștig sigur, caută, în vederea căsătoriei o femeie de vârstă corespunzătoare, cu suflet bun, cu spirit comercial și cu avere. Răspund numai la scrisori serioase. Agenții excluși. Scrisorile se vor adresa administrației ziarului, sub „Silitor”, de unde vor fi transmise mai departe.

INTERCONTINENTALA

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE ÎNTREG GLOBUL

Afaceri... „fiscale“

Banda Schram et Margan

sau:

Cum s'a operat și se operează la Administrația financiară de contribuțiuni directe Timiș-Torontal?

Despre săculul Schram János, zis Simu, — care pe vremea dominației maghiare semna de bună voie *Séram* și era numai un părțit de caporal în garda financiară iar nu „controlor-șef“ ca 'n România-Mare, s'a mai ocupat „Ecol“ și pe larg.

Pe șeful său: *doctorul Traian Margan*, administratorul financiar de contribuțiuni directe al județului Timiș-Torontal n'am avut încă prilejul a-l ilustra, întrucât, mărturisim sincer: nu-l bănuiam atât de ticălos.

Ne închipuiam că „un doctor, un element tânăr, venit cu moravuri noi“ — cum pretinde șpananul că este animat pentru interesele instituției în care s'a vârit, — nu se poate preta la banditisme.

A trebuit însă ca să reușim

a-l determina pe Schram János, zis Simu, să ne dea în judecată „pentru calomnie“, — pentru a-l demasca mai cu efect și a-l duce la sancțiuni, — ca strângându-ne probele în apărare și umblând după alte date noi, să dăm și de firul complicității vinovate ce-l leagă pe doctorul Margan și Schram János.

Metamorfoza lui Margan

De unde la început, după mutarea sa dela Lugoj la Timișoara, doctorul Morgan era cel mai „sever“ superior al lui Schram, cel mai înverșunat împotriva-i și nu era ocazie să nu se plângă ziarștilor: că nu poate face șujbă „cu 'n astfel de bandit și că el va scăpa fiscul de un asemenea exoc“, ba i-a aplicat un tratament de con-

trol al tuturor acțiunilor, cum nu-i se mai întâmplase de mult lui Schram și i-a pretins să producă actele în original, în deosebi diplomele de studii... s'a transformat dintr'odată complicele lui Schram!

Această manieră de comportare a doctorului Margan, cum se constată astăzi, a fost numai o apucătură, să-l sperie pe Schram, — care pe de altă parte îl știa și „tare cu cei ai zilei“ pe superiorul său, — pentru a și-l face mai curând instrumentul său, să opereze apoi în bandă.

Modul lor de operație în dauna statului și a cetățenilor vom începe să-l înfățișăm în toată goliciunea lui, în numărul viitor.

N'are avere, dar are trei palate și-o tipografie!

— Unul care-i sărac (?) și obraznic. — Covoare și nerușinare. — Dacă el vorbește, vorbesc și alții. — Comentarii pe marginea unei depoziții. —

Ia auziți neobrăzare! La procesul de calomnie în care Vörös figura în calitate de inculpat, acest obraz „peau de vache“ a avut tupeul să declare că n'are nici un fel de avere.

Când alții tac!

Noi am tăcut atunci când am aflat o anumită chestie. Am tăcut, nu de dragul a-lui care merită injurături și etcaetera, ci din respect pentru moartea aceluia din a cărui avere se găsește multe obiecte de preț în posesia sa. Nam voit să scriem nimic, dar iată că el nu cunoaște limita obrăzniciei. Sfrunțează cu nerușinare legea și opinia publică, lumea care îl cunoaște — n'ar mai avea parte să-l cunoască! — și care știe ce are și mai ales „cum de are“.

Chestia covoarelor

Să așteptăm dar sărăcuțul cerșetor cum singur își zice, spunând că n'are avere; să așteptăm stimabilul otrăvitor al opiniei celor ce-i citesc fișuica; să așteptăm el cel ce însinuează și intervertește, cel ce pervertește faptele și întâmplările după placul său și al celor în interesul cărora este pus; să așteptăm proprietarul a trei palate, a unei prăvălii de comision — jaf! — și a unei tipografii în care și face mendrele, așteptăm defestabilul că atunci când ne-am dus să luăm informații biografice asupra mortului al cărui nume nu-l putem pomeni alături de al său, tocmai se discuta chestia covoarelor. — O doamnă sdrorbită de durere mai trebuia să aibă și această grijă, mai trebuia să-și roadă nervii și așa destul

de împovărași, fiindcă dl. Vörös n'a așteptat nici să se răcească mortul și s'a repezit (el sau altul pentru el), să înhațe vre-o 20 de covoare persiene, tave de argint și tot ce credea că-i compete. În baza cărui drept?

Așa stau lucrurile. S'o știe toată lumea.

Fără curaj!

Și-acum are nemaiauzitul tupeu să declare în fața tribunalului că n'are avere! Desigur. N'are. Pe cale cinstită. Știe și el că are

n'ar trebui să fie a lui și socotind sursele, n'are curajul să afirme că este bogat. Da! Privind chestiunea sub acest unghi de vedere, n'are, de fapt, nimic. Nici măcar curajul responsabilității. Dar este oare responsabil în general? Nu acuzăm ci ne întrebăm: că, oare, în cazul când ar fi socotit ca atare, nu i s'ar fi cerut socoteală de tot ceace a făcut prin presa lui și altfel. Bagă-ți mințile 'n cap cerșetorule Vörös-Covor că, mai știm ce știm! D. Călin

Primăria Orade păgubită de „Fundația Rimanoczy“

Orade. Primăria municipiului Orade are de încasat dela locatarii din edificiile primăriei peste cinci milioane lei chirie restante. Cu toate măsurile luate de foștii și actualii conducători ai municipiului pentru încasarea acestei sume, nu s'a încasat aproape nici-un ban, ba din contră creanțele primăriei se măresc din zi în zi.

Intr'una din ședințele comisiei interimare din trecut, discutându-se chestiunea „Fundația Rimanoczy“, s'a constatat că actualii antreprenori hotelului și băii „Rimanoczy“, cari plătesc o chirie anuală de câteva sute de mii lei, sunt în restanță cu peste un milion lei. Pe motivul că plătesc o chirie prea mare față de împrejurările de azi, ei au refuzat să achite restanța de un milion și ceva.

Deoarece primăria n'are nici-o garanție că va putea încasa această creanță dela actualii, antreprenori ai complexului „Ri-

manoczy“ a hotărât să recurgă la rezilierea contractului încheiat. În acest scop comisia interimară în ședința de ieri a delegat o comisie de trei membri, compusă din ajutorul de primar, dr. Vasile Bleda și consilierii Iacob Dancea și Ionășcu, cari vor studia dacă este o posibilitate de tranșacție între primărie și antreprenori în ce privește reducerea chiriei hotelului și băii, sau să găsească o modalitate prin care s'ar putea mai bine valorifica veniturile din fondul „Rimanoczy“.

S'a emis o comision din sânul comisiei interimare va eși ia fața locului, unde va examina situația în amănunte și numai după aceasta va depune un raport amănunțit despre starea actuală, pentru a hotărâ definitiv, dacă rămâne în vigoare sau va fi denunțat contractul de închiriere.

HAURDEO IANCULE,

Tomnai daci dăla Calimanești punde ham fost tomnit cu cântarea, ham auzit mo; că teai hânverzit la fața da năcuz că barosanu vost nu vre săfi mai hisca-leasca dicretu.

Veziți da treaba mo și nu te trece cu hirea ca nai sa traiești cât pamântu.

Ce dracu iar țai dat hân petic ca hatunei dupa razboi când hai întârziat într'o seara mai mult la o casa?

Mai fiaduci aminte Iancule? Când hân graba, hai dat păstă o scroafă cu purcei și tontonele cum iești hai crezut căi muroiu și hai luato la goana pân morțdria dă lângă făgania dăla deal și nu teai mai hoprit pân la baba Meiuș.

Bre, da rău te-ai mai șuchiat atunci Iancule, dăți tremura buza dă jos întruna și multă vreme sa mai căsnit baba Meiuș cu dascânticile iei până tea hân-dreptat.

Tineți hirea Iancule. Serbuț!

Gavrilă Ocheșel
tambalagiu în orchestra lui Florica
Bucureșteanu la Calimanești.

Cu numai 2200 lei...

În timp ce ofițerii n'au putut pleca în concedii fiindcă unora nici până astăzi nu li s'au achitat soldele pe luna Iunie; la fel salariile polițiștilor; iar avocații statului nu și-au primit leașa pe două luni de zile. — controlorii și alți slujbași ai fiscului acumulează averi peste averi.

Din 2200 lei salariu lunar controlorii fiscali de teapa lui Schram János, zis Simu, dela Timișoara, pot să întrețină princiar amante; să joace cărți, domino și „romy“ la sume mari; să facă chefuri ce se termină în orgii de pomină și la plată reprezintă sume din cari ar putea trăi cu lunile trei familii de oameni modești și cinstiți; și, tot din aceleaș minim salariu de lei 2200 fakirii fiscului român reușesc să-și cumpere nu una ci mai multe proprietăți de milioane.

Nici unul dintre acești briganzii, mai periculoși decât tâlharii de drumul mare, n'a fost vârit în pușcărie, nici unuia nu i s'a confiscat averea, — fiindcă și cei foarte puțini cari au intrat la controlul averilor și-au „justificat“ proveniența, — nici unul n'a fost pedepsit măcar disciplinar: cu eliminarea din slujbă.

Iată secretul, — cunoscut de toată lumea cinstită a acestei țări de altfel, — pentru care statul merge către faliment.

De unde să-și poată plăti statul obligațiunile la timp, când până și cei chemați a-i strânge veniturile îl jefuiesc mai rău ca în codru?

Nu trebuie să fie cineva mare matematician să calculeze că acolo unde un slujbaș fiscal a făcut o avere de 3, 10 sau 20 milioane (și cât de dese sânt

cazurile astea în România) păgușul de stat a pierdut cel puțin încăodată atâtea venituri.

Pe spinarea cui, se înțelege doar: cel care voiește să înșele fiscul și cu reprezentantul acestuia? Și din ce-i da oare, șperțul, decât din ceea ce urmează a plăti statului, ca impozit?

Rabdă cetățeanul, suferă și slujbașii cinstiți încă, murmurând doar sau plângându-se ziarurilor, — dar numai până într'o zi!

Să-i ferească însă Dumnezeu pe toți jefuitorii de talia lui Schram sau și mai mari decât dânsul, de ziua când întreaga funcționărie cinstită, care nu știe cum să-și mai încoperească mizeria, laolaltă cu publicul jăcmănit și-or pierde încrederea în prea de mult așteptatele sancțiuni și-i vor judeca șirguri pentru atâtea și atâtea îndurări, pentru nenumăratele sfidări!

Cumulul și simplificarea aparatului de stat

București. — Comisiunea pentru simplificarea aparatului de stat s'a întrunit ieri după masă la locuința președintelui ei: d. N. Dimitriu. Comisiunea s'a ocupat cu redactarea cretelor de legi în ce privește raționalizarea serviciilor de stat și cu reglementarea chestiunii cumulului.

București, 14. — După decizia ministerului de agricultură, portul nostru de vite a sporit simțitor în ultimele săptămâni. Tendința aceasta va continua exportul intensificându-se ales în lunile de toamnă.

Banditul Oprea a omorât doi oameni la Radna

RADNA, 14. — Azi înainte de masă banditul Oprea a apărut în piață. Fiind târg săptămânal, în piață era lume multă, între care se aflau mai mulți polițiști, directorul cârții de două din Radna și alți funcționari. Mai mulți oameni l-au recunoscut. Spunându-și unul altuia lucrul acesta, Oprea a observat că a fost recunoscut. A scos revolverul și a tras două gloanțe. Unul a lovit pe directorul cârții funduar, celălalt pe alt funcționar, răbindu-l foarte grav.

Jandarmeria în ultimul timp aflase că din Șiria unde Oprea dormise în ultima săptămână și casa era pusă sub supraveghere, mând ca eri seară să fie arestat Oprea, banditul chiar eri n'a venit la gazdă, fiind Cladova, de unde a venit azi dimineața la Radna.